

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ І.І.МЕЧНИКОВА

Кафедра політології

“ЗАТВЕРДЖУЮ”

Проректор
з науково-педагогічної роботи

Майя НІКОЛАЄВА

2022 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Політична глобалістика.

Рівень вищої освіти Другий (магістерський) освітній рівень

Галузь знань: 05 Соціальні та поведінкові науки

Спеціальність 052 - Політологія

Освітньо-професійна програма: Політологія

ОНУ
2022– 2023 н.р.

Робоча програма навчальної дисципліни "Політична глобалістика." - Одеса:
ОНУ. - 19 с.
(назва навчальної дисципліни)

Розробник: **В.В. Попков**, доктор філософських наук, професор.

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри _____ політології _____

Протокол № 1 від. "29" 08 2022__ р.

Завідувач кафедри _____

(підпис)

(Василь ПОПКОВ)
(прізвище та ініціали)

Погоджено із гарантом ОПП Політологія

(підпис)

(Василь ПОПКОВ)
(прізвище та ініціали)

Схвалено навчально-методичною комісією (НМК) ФМВПС

Протокол № 1 від. "30" 08 2022__ р.

Голова НМК _____

(підпис)

(Олег ХОРОШИЛОВ)
(прізвище та ініціали)

Переглянуто та затверджено на засіданні кафедри політології

Протокол № 1 від. "29" 08 2023 р.

Завідувач кафедри _____

(підпис)

(Василь ПОПКОВ)
(прізвище та ініціали)

Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, спеціалізація, рівень вищої освіти	Характеристика навчальної дисципліни	
		<i>денна форма навчання</i>	<i>заочна форма навчання</i>
Загальна кількість: кредитів – 4 годин – 120 залікових модулів – змістових модулів – ІНДЗ* – _____ (вид завдання)	Галузь знань 05 Соціальні та поведінкові науки Спеціальність 052- “політологія” Спеціалізації: _____ (назва) Рівень вищої освіти: другий Магістр	Нормативна / за вибором (ВНЗ/студента)	
		<i>Рік підготовки:</i>	
		<i>1-й</i>	<i>1-й</i>
		<i>Семестр</i>	
		<i>2-й</i>	<i>2-й</i>
		<i>Лекції</i>	
		<i>20 год.</i>	<i>12 год.</i>
		<i>семінарські</i>	
		<i>20 год.</i>	<i>0 год.</i>
		<i>Лабораторні</i>	
		<i>год.</i>	<i>0 год.</i>
		<i>Самостійна робота</i>	
		<i>80 год.</i>	<i>108 год.</i>
		у т.ч. ІНДЗ*: - _____ год.	
Форма підсумкового контролю: залік			

* – за наявності

1. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета - ознайомити студентів з теорією політичної глобалістики, сприяти формуванню в них політичної культури, адекватної глобальним викликам ХХІ століття.

Завдання - Основним завданням в цьому курсі є систематизація та розкриття основних категорій політичної глобалістики, вивчення основних теоретичних концепцій, що дозволяють аналізувати глобальне сьогодення і моделювати глобальне майбутнє.

Процес вивчення дисципліни спрямований на формування елементів наступних **компетентностей**:

ІК Здатність розв'язувати складні задачі і проблеми дослідницького та/або інноваційного характеру у політичній сфері, що характеризуються невизначеністю умов і вимог, із застосуванням фахових досліджень та/або здійснення інновацій.

ЗК02. Здатність проводити дослідження на відповідному рівні

ЗК05. Здатність вчитися та оволодівати сучасними знаннями

ЗК06. Здатність генерувати нові ідеї (креативність).

СК01. Усвідомлення природи та значення політики як специфічного виду людської діяльності та особливої сфери пізнання, включаючи розвиток уявлень про політику та її сучасні інтерпретації.

СК03. Критичне осмислення проблем та принципів функціонування та закономірностей розвитку влади та публічної політики, політичних інститутів та процесів, гендерної політики, світової політики та політики окремих країн та регіонів.

СК04. Здатність комплексно аналізувати владу та урядування, політичні системи, інститути та режими, політичні процеси та політичну поведінку у різних контекстах їх функціонування.

СК06. Здатність використовувати широкий спектр концептів і методів для інтерпретації та аналізу політики на місцевому, національному, європейському та глобальному рівні.

СК07. Спроможність ефективно виконувати політико-організаційні, експертно - аналітичні та консультативні функції на національному та міжнародному рівні.

Очікувані програмні результати навчання:

ПРН 01. Застосовувати для розв'язування складних задач політології розуміння природи та значення політики як специфічного виду людської діяльності та особливої сфери пізнання, включаючи розвиток уявлень про політику та її сучасні

інтерпретації, особливостей реалізації влади у різних політичних системах, їх соціально-економічного, історичного та соціокультурного контексту.

ПРН 02. Застосовувати спеціалізовані концептуальні знання з політології, що включають сучасні наукові здобутки у сфері професійної діяльності або галузі знань і є основою для оригінального мислення та проведення досліджень, критичне осмислення проблем у галузі та на межі галузей знань.

ПРН 06. Критично осмислювати принципи здійснення влади та публічної політики, політичних інститутів та процесів, світової політики та політики окремих країн та регіонів.

ПРН 08. Розробляти і реалізовувати наукові та прикладні проєкти у сфері політології та з дотичних до неї міждисциплінарних напрямів з урахуванням методологічних, економічних, соціальних, правових та етичних аспектів

Очікувані результати вивчення курсу “Політична глобалістика”.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен

знати: основну проблематику політичної теорії, що вивчає глобальний політичний процес, та глобальні проблеми сучасності;

вміти: самостійно аналізувати основні тенденції глобального розвитку, та застосовувати результати даного аналізу в практичній суспільно-політичній діяльності, вільно володіти теоретико-методологічними підходами до аналізу існуючих глобальних проблем сучасності, а також основних тенденцій розвитку та протиріч сучасного глобального суспільства.

2. Зміст навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1.

Інституціональні фактори глобального політичного процесу.

Тема 1. Предмет, та методи політичної глобалістики.

Розкривається визначення політичної глобалістики як науки про цілісний універсальний підхід до аналізу світових політичних процесів в їх взаємозв'язку і зумовленості основними факторами світового розвитку. Наводиться класифікація основних глобальних проблем як інтер-соціальних, натур-соціальних, антропо-соціальних. Аналізуються основні методологічні підходи. Особлива увага приділяється принципу синергетики. Викладається зміст трьох парадигм в оцінці глобальних проблем сучасності: оптимістичній, критичній і песимістичній. Дається загальна характеристика основних факторів глобальних змін.

Тема 2. США як фактор глобального політичного процесу.

Розглядаються основні причини формування однополюсного світу кінця ХХ — початку ХХІ століття. Аналізуються основні сфери посилення гегемонізму США в глобальному середовищі: сфера економічного домінування, військово-стратегічна сфера, сфера інформаційно-культурного впливу. Глобальні наслідки цього явища. Основні причини і протиріччя формування багатопольярного світу в ХХІ ст.

Тема 3. Ідеологія, та стратегія американського лідерства.

Аналізуються погляди основних американських теоретиків та ідеологів в оцінці глобальної місії США. Аналізуються принципи сучасної глобальної стратегії США, новий модус поведінки наддержави в 20-і роки ХХІ в. Аналіз міжнародних оцінок ролі США в глобальному світі. Аналіз внутрішньополітичних (соціально-психологічних) обмежувачів американського гегемонізму, що виявилися в наростанні ізоляціоністських настроїв в самих США. Аналіз зовнішньополітичних та зовнішньоекономічних обмежувачів в різних регіонах світу і різних сферах глобальної економіки.

Тема 4. Інституціональні характеристики процесу глобалізації.

Дається визначення глобалізації, аналізуються три фази глобалізації (етап ХІХ - початку ХХ століття, етап кінця ХХ століття - початку ХХІ століття, сучасна фаза). Особливості другого етапу глобалізації. Договірний процес. Зняття бар'єрів на шляху переміщення капіталу і торгових потоків. Формування політико-економічного ядра другої фази глобалізації. Сутність «глокалізації». Взаємозв'язок монополярності і глобалізму в стратегії США. Американська еліта: радикальний і еволюційний підхід до процесу глобалізації. Г. Фрідман, Дж. Розенау, А. Гідденс. Пізній З. Бжезинський. Боротьба «мондіалізму» і «нового ізоляціонізму». Китайській центр альтернативної глобалізації.

Тема 5. Основні напрями критики ідеології глобалізму.

Аналізуються основні напрями критики глобалізму. Критика з боку прихильників ідеології суверенних держав. Критика з боку ідеологів збереження національної ідентичності. Критики глобалізації як міфології. Аналіз кризових процесів в ядрі глобалізації. Оцінка небезпеки глобалізованого фінансового капіталу. Критика глобалізації з боку американських нео-ізоляціоністів. Політика Д. Трампа, та політика Д. Байдена. Критика глобалізації з боку «лівих». Сприйняття глобалізації як «акселератора» світових диспропорцій: фінансових, політичних, соціальних, гуманітарних. Проблема дестабілізації більшості держав. Фактор посилення

диспропорцій у світовій торгівлі. Проблема посилення релігійного екстремізму, націоналізму, неофашизму, еко-екстремізму, нео-імперіалізму. Аналіз ідеології і практики антиглобалістських рухів. Сутність альтерглобалізму. Релігії і культури Сходу як парадигма «іншого шляху». Ісламська і китайська версії глобалізації. Рассел, Гроф, Ласло: філософія «духовного глобалізму». Російсько-Українська війна як тригер де-глобалізації.

Змістовний модуль 2.

Глобальні проблеми сучасності. Інтерсоціальний аспект.

Тема 6. Хаотизація світової спільноти, що існує як глобальна проблема сучасності.

Основні загрози поступової втрати державами своєї ідентичності. Громадянське суспільство і держава. Проблема “розмивання” політичних кордонів держав. Вплив нових економічних факторів. Етнічний фактор. Аналіз регіональної ситуації. Феномен сепаратизму. Проблема планетарного майбутнього в умовах хаосу, що зростає. Ресурс національних держав і міжнародних структур для протидії глобальним хаотичним процесам. Проблема вироблення нової міжнародної етики, планетарної свідомості, стратегій «управління ризиками».

Тема 7. Поглиблення соціальної диференціації: загроза глобальних потрясінь.

Проблема диспропорційного розвитку глобальних «Півночі» і «Півдня». Основні показники диспропорційності: участь в світовому ВВП, участь у світовій торгівлі, участь в світових валютних потоках. Поведінка сучасної світової еліти. Проблема погіршення життєвих умов більшості населення планети. Загострення проблеми соціальної допомоги: глобальні наслідки. Сучасні форми боротьби “глобальних бідних” проти “глобальних олігархів”.

Тема 8. Глобальні наслідки демографічної динаміки ХХІ ст.

Радикальні зміни в демографічній географії. Зміни політики в сфері імміграції у першій чверті ХХІ ст. Соціально-економічний аспект глобальних демографічних процесів. Небезпеки і способи вирішення наслідків демографічного вибуху і “демографічної інтервенції” по лінії «Південь-Північ». Війни як фактор інтенсифікації міграційних потоків і демографічних

диспропорцій. Демографічні наслідки російської агресії проти України.

Тема 9. Пошук культурно-цивілізаційної ідентичності: глобальний вимір.

Співвідношення конструктивних і деструктивних наслідків модернізації в незахідних країнах як глобальна проблема. Звернення до традиційних ідентичностей і фундаменталізму як реакція незахідних цивілізацій на «вестернізацію». «Індигенізація другого покоління». Від «зіткнення ідеологій» до «зіткнення цивілізацій». Нова конструкція світу в епоху «постмодерну». Транс-гуманізм і проблема «пост-людського майбутнього».

Тема 10. Науково-технічний прогрес: глобальні можливості та глобальні проблеми.

Науково-технічна революція — великий фактор змін. Сутність інформаційної цивілізації. Інформатика. Моделювання молекулярних і квантових комп'ютерів. Інтенсивність ЕОМ, яка зростає, і мозок сучасної людини. Нанороботи: можливості сканування людського мозку і створення інтегрального комп'ютера. Практична можливість стирання межі між людською думкою і її технологічними втіленнями. Величезний суспільно-політичний потенціал Інтернету. Універсальні функції андроїдів. Можливості оптично-волоконних технологій. Необмежений доступ до знань та необмежені можливості маніпуляції. Можливість тотальної автоматизації виробництва і торгівлі. Революція в медицині. Створення генетично модифікованих продуктів харчування: усунення масового голоду, але провокування нових екзистенційних проблем людства. Перспективи транс-гуманізму і сучасні антиутопії (Е. Тоффлер, Ф. Фукуяма, Ю. Н. Харарі та ін.). Україна: пріоритетні завдання науково-технічної модернізації.

4. Структура навчальної дисципліни

Назви тем	Кількість годин									
	Денна форма					Заочна форма				
	Усього	у тому числі				Усього	у тому числі			
		л	п/с	лаб	ср		л	п/с	лаб	ср
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
Змістовий модуль 1. Інституціональні фактори глобального політичного процесу.										
Тема 1.Предмет, та методи політичної	9	2	2		5	13	2			11

глобалістики.									
Тема 2. США як фактор глобального політичного процесу.	14	2	2		10	13	2		11
Тема 3. Ідеологія, та стратегія американського лідерства.	9	2	2		5	11			11
Тема 4. Інституціональні характеристики процесу глобалізації.	14	2	2		10	12	2		10
Тема 5. Основні напрями критики ідеології глобалізму.	14	2	2		10	11			11
Разом за змістовим модулем 1	60	10	10		40	60	6		54
Змістовий модуль 2. Глобальні проблеми сучасності. Інтерсоціальний аспект.									
Тема 6. Хаотизація світової спільноти, що існує як глобальна проблема сучасності.	9	2	2		5	12	2		10
Тема 7. Поглиблення соціальної диференціації: загроза глобальних потрясінь.	14	2	2		10	11			11
Тема 8.	9	2	2		5	11			11

Глобальні наслідки демографічної динаміки ХХІ ст.									
Тема 9. Пошук культурно-цивілізаційної ідентичності: глобальний вимір.	14	2	2		10	13	2		11
Тема 10. Науково-технічний прогрес: глобальні можливості та глобальні проблеми.	14	2	2		10	13	2		11
Разом за змістовим модулем 2	60	10	10		40	60	6		54
ІНДЗ*									
Усього годин	120	20	20		80	120	12		108

* – за наявності

5. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1.	Політична глобалістика: предмет та методологія. Основні підходи до аналізу глобальних проблем.	2
2.	Перехід до багатополярності — конфлікти, компроміси та війни .	2
3.	США як фактор глобального політичного процесу.	
4.	Ідеологія американського гегемонізму та політичні реалії ХХІ ст.	2
5.	Глобалізація як фактор глибокої трансформації світової спільноти. Основні аргументи критиків глобалізму.	2
6.	Посилення хаотичних процесів у світі. Російська агресія як тригер світового хаосу.	2
7.	Фактор нерівності як глобальна проблема ХХІ ст.	2
8.	Демографічний ”вибух” Півдня та його глобальні	2

		наслідки. Пошук нової ідентичності у глобальній спільноті.	
9		Пошук культурно- цивілізаційної ідентичності: глобальний вимір.	2
10		Соціальні, ментальні та персоналістичні наслідки науково-технічної революції.	2

6. Теми семінарських занять
не передбачені планом

7. Теми лабораторних занять.
Не передбачені планом

8. Самостійна робота.

№ з/п	Назва теми	Кількість годин (д.в.)	Кількість годин (з.в.)
1	Предмет, та методи політичної глобалістики.	5	11
2	США як фактор глобального політичного процесу.	10	11
3	Ідеологія, та стратегія американського лідерства.	5	11
4	Інституціональні характеристики процесу глобалізації.	10	10
5	Основні напрями критики ідеології глобалізму.	10	11
6	Хаотизація світової спільноти, що існує як глобальна проблема сучасності	5	10
7	Поглиблення соціальної диференціації: загроза глобальних потрясінь.	10	11
8	Глобальні наслідки демографічної динаміки ХХІ ст.	5	11
9	Пошук культурно- цивілізаційної ідентичності: глобальний вимір.	10	11
10	Науково-технічний прогрес: глобальні можливості та глобальні проблеми.	10	11
ВСЬОГО		80	108

До самостійної роботи відноситься:

- [1] – підготовка до лекцій, практичних, лабораторних занять;
- [2] – написання рефератів, есе;
- [3] — підготовка до дискусій та колоквиумів.

9. Індивідуальне навчально-дослідне завдання

Огляд та порівняльний аналіз джерел щодо концепцій сучасної політичної глобалістики.

10. Методи навчання

- А) Лекційний;
- Б) Проведення проблемних практичних занять.
- В) Організація «круглих столів», та проведення дискусій
- Г) Підготовка та захист магістерських робіт з курсу «Політична глобалістика»

Для розв'язання учбово-професійних завдань навчальної дисципліни застосовано комплексний підхід до діяльності у процесі навчання. Використовуються класичні дидактичні методи організації та здійснення навчально-пізнавальної діяльності (лекція-пояснення, бесіда, контроль, самоконтроль, взаємоконтроль і т.п.)

Основні форми (методи) проведення занять – це різні типи лекцій, а також семінарські заняття - теоретичне обговорення питань, дискусія, конференція, співбесіда, реферативна форма, презентація, інтерактивний онлайн дискурс.

11. Форми контролю і методи оцінювання (у т.ч. критерії оцінювання результатів навчання).

Застосовано два види контролю : *поточний та підсумковий.*

Поточний контроль проводиться під час лекцій, семінарських занять, а також виконуючи окремі самостійні (індивідуальні) завдання. Підсумковий контроль складається з результатів поточного контролю плюс письмова робота (*модульна*).

Для студентів, які не виконали програму курсу з будь-яких причин, проводиться *залік* за окремим переліком питань.

Основні форми контролю – перевірка самостійно підготовленого конспекту, реферату з вивченої літератури, *співбесіда, письмова контрольна робота.*

Підсумковий контроль – *залік.*

Критерії оцінювання результатів навчання:

Оцінка за національною шкалою	Теоретична підготовка	Практична підготовка
	Здобувач освіти	

Відмінно	студент у повному обсязі володіє навчальним матеріалом на підставі наданої викладачем літератури; вільно та аргументовано викладає вивчений матеріал під час усних виступів та письмових відповідей; повністю розкриває зміст теоретичних питань, використовуючи при цьому додаткову літературу; висловлює свої думки, робить висновки, виявляє причинно-наслідкові зв'язки. Здобувач проявляє креативний підхід до виконання індивідуальних завдань та самостійної роботи; проводить аналіз та порівняння вивченого матеріалу.	творчо розкриває сутність практичних питань під час семінарського заняття, використовуючи додаткову літературу; використовує теоретичні знання при виконання індивідуальної та самостійної роботи; проявляє творчий підхід до виконання індивідуальних та колективних завдань при самостійній роботі.
Добре	добре володіє навчальним матеріалом, обґрунтовано його викладає під час усних виступів та письмових відповідей, використовуючи при цьому нормативну та обов'язкову літературу; вільно використовує категоріальний апарат дисципліни; при представленні деяких питань не вистачає аргументації відповіді та застосування додаткової, самостійно вивченої інформації; допускаються при цьому окремі дрібні неточності.	правильно відповів на більшість запитань від викладача; виконав всі індивідуальні та самостійні завдання, але не достатньо повно їх розкрив та не використав додаткову літературу.
Задовільно	володіє навчальним матеріалом та категоріальним апаратом на початковому рівні або відтворює певну частину навчального матеріалу з елементами логічних зв'язків, знає основні поняття навчального матеріалу; має ускладнення під час відповідей та не надає аргументації щодо них.	має елементарні навички виконання завдання; правильно відповідає на половину запитань; виконав на достатньо примітивному рівні індивідуальні та самостійні завдання.
Незадовільно з можливістю повторного складання	студент володіє навчальним матеріалом на початковому рівні; не володіє категоріальним апаратом; не може надати чітких відповідей та робити висновки.	не виконав індивідуального та самостійних завдань, але може дати відповідь на декілька питань для підсумкового контролю.

Незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не володіє категоріальним апаратом та навчальним матеріалом	не виконав індивідуальне та самостійні завдання та не може дати відповідь на жодне питання з підсумкового контролю

Питання для модульного контролю (1).

1. Політична глобалістика і поточна політика: проблема їх взаємозв'язку.
2. Чи здатне людство уникнути глобальної катастрофи? Яким чином?
3. Що дозволило США вийти переможцями з «перегонів великих держав» ХХ століття?
4. Логіка само-обґрунтування американського гегемонізму. Глобальні наслідки.
5. Обмежувачі гегемонізму США. Посилення тенденцій до багатополлярності.
6. «Плюси» і «мінуси» глобалізації.
7. Опишіть поведінку «ядра» і «периферії» в процесі глобалізації.
8. Які аргументи висувають критики глобалізму?
9. Що стимулює антиглобалістські настрої?
10. Чи можлива альтернатива процесу глобалізації? Ваша аргументація.

Питання для модульного контролю (2).

1. Основні фактори глобальної хаотизації.
2. Можливості глобальної стабілізації в умовах глобальної нестабільності.
3. Проблема глобальної нерівності: економічний, політичний і моральний аспекти.
4. «Демографічний вибух» і «демографічна яма» як проблеми глобального Півдня і глобальної Півночі.
5. Нові культурно-релігійні ідентичності та сучасний глобалізм.
6. Сутність “інформаційної цивілізації”.
7. Перспективи та загрози технотронної ери.

12. Питання для підсумкового контролю

1. Політична глобалістика і сучасна політика.
2. Політична глобалістика в системі соціально-політичних наук.
3. Чи має людство можливості уникнути глобальної катастрофи? Які існують важелі для цього?
4. Основні фактори формування і трансформації монополярного світу.

5. Логіка самообґрунтування американського гегемонізму. Глобальні наслідки.
6. Обмежувачі гегемонізму. Як зміниться глобальне співтовариство, якщо завалиться монополярність?
7. Фактор глобалізації як парадигма і глобальна проблема сучасності
8. «Плюси» і «мінуси» глобалізації.
9. Опишіть поведінку «ядра» і «периферії» глобалізації.
10. Які аргументи висувають критики глобалізму?
11. Що стимулює антиглобалістські настрої?
12. Чи можлива альтернатива процесу глобалізації?
13. Анти-глобалізм і альтер-глобалізм: сучасне прочитання.
14. Посилення хаотичних процесів в світі і можливості формування нового світоустрою.
15. Якою мірою проблема хаотичних процесів, які зростають, усвідомлюється сучасними політиками? Які існують перспективи глобальної стабілізації?
16. Проблема глобальної нерівності: економічний, політичний і моральний аспекти.
17. “Демографічний вибух” і “демографічний спад” як реалії глобального Півдня і Півночі.
18. Нові ідентичності та сучасний глобалізм.
19. Проблема взаємини цивілізацій в ХХІ столітті.
20. Майбутність людини в умовах глобальної науково-технічної революції.

13. Розподіл балів, які отримують слухачи

Орієнтовний приклад для заліку

Поточний контроль									Модульний контроль	Сума балів
Змістовий модуль №1					Змістовий модуль № 2					
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	T9	10	100
10	10	10	10	10	10	10	10	10		

T1, T2 ... T9 – теми змістових модулів

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
85-89	B	добре	
75-84	C		
70-74	D		
60-69	E	задовільно	не зараховано з можливістю повторного
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного	

		складання	складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

13. Методичне забезпечення.

1. Робоча програма курсу
2. Силабус курсу

14. Рекомендована література Основна

1. Бжезинський З. Стратегічне бачення: Америка і криза світової влади/Бжезинський З -К: Літопис, 2012 - 168 с.
2. Гантінгтон Семюел П. Протистояння цивілізацій та зміна світового порядку. Семюел П. Гантінгтон Пер. з англ. Н. Климчук. — Львів: Кальварія, 2006. — 474 с. ISBN 966-663-189-X
3. Глобалізація та політика національної безпеки (Під ред. П. Юхименко) — Вид: К.- Центр навчальної літератури. 2021. - 408 с.
4. Глобальні модерності / За редакції М. Фезерстоуна, С. Леша, Р. Робертсона; пер. с англ. - К.: Ніка-Центр, 2008. - 400 с
5. Зірен Ф. Майбутнє? Китай!/ Франк Зірен. - К.: ДП “Бурда-Україна”, 2021. - 352 с
6. Фергюсон Ніл Глобальний занепад. Як помирають інститути та економіки// К.: Наш Формат , 2020. - 144с.
7. Фукуяма Ф. Політичний порядок і політичний занепад. Від промислової революції до глобалізації демократії //К: Наш Формат, 2019. - 608 с.
8. Цивілізаційний вибір України: парадигма осмислення і стратегія дії. Національна доповідь / ред. Кол.: С. І. Пирожков, О. М. Майборода, Ю. Ж. Шайгородський та ін.; ІПіЕНД ім. І. Ф. Кураса НАН України. — К.: НАН України, 2016. — 284 с. ISBN 978-966-02-8191-2
9. Шахай А. Якубовски М. Філософія політики. (пер с польської.) – Х. «Гуманитарный центр», 2011. – 234 с..
10. Brzezinski Zbigniew The Grand Chessboard : American Primacy and Its Geostrategic Imperatives //Zbigniew Brzezinski. - Ingram Publisher Services, 2017. - 256 с.
11. Brzezinski Zbigniew. America and the World : Conversations on the Future of American Foreign Policy//Zbigniew Brzezinski. - Ingram Publisher Services, 2009. - 304 с.
12. Fukuyama Francis, Political Order and Political Decay / Francis Fukuyama Brilliance Audio; Unabridged edition 2014 ISBN-10 : 978149158487

- Toffler, Alvin. Future Shock / Alvin Toffler, Alvin. Bantam; Reissue edition 1984. - 576 p.
13. Toffler, Alvin. The Third Wave: The Classic Study of Tomorrow. - Random House Publishing Group, 1981 - 537 p.
14. Terry Boswell and Christopher Chase-Dunn. Spiral of Capitalism and Socialism: Toward Global Democracy // Lynne Rienner, Publishers. Boulder, CO. January 2000. - 270 P.
15. THE WORLD SYSTEM: Five hundred years or five thousand? // Edited by Andre Gander Frank and Barry K. Gills First published 1993; First published in paperback in 1996 by Routledge 11 New Fetter Lane, London EC4P 4EE 1 Simultaneously published in the USA and Canada by Routledge 29 West 35th Street, New York, NY 10001
Foreword by William H. McNeill List of Contributors Preface by Andre Gunder Frank and Barry K. Gills.
16. Toynbee Arnold J. Civilization on Trial - Meridian Books; Later Printing edition (January 1, 1958) -348 p.
17. Wallerstein, I. Geopolitics and Geoculture. Essays on the Changing World-System // I. Wallerstein: Cambridge, 1992
18. Wallerstein I. The Rise and Future Demise of World-System Analysis, (Paper delivered at 91st Annual Meeting of American Sociological Association, NY, Aug. 16, 1996). — 1997. — <http://fbc.binghamton.edu/>
19. Wells H. G. A Short History of the World /H. G. Wells Digireads.com 2010 – 180 p.
20. YUVAL NOAH HARARI Homo Deus. A Brief History of Tomorrow YUVAL HARARI, VINTAGE 2018 – 513 p.

Додаткова

1. Андрійчук Т. С. Партиципаторна та деліберативна демократія в сучасному політичному дискурсі // Політичне життя. - 2019, №1. - С. 45-51
2. Браїло А. В. Соціально-економічний розвиток країн арабської регіональної системи та “арабська весна” як каталізатор революції ісламізму на Великому Близькому Сході. - Політичне життя. - 2019, №1. С. 68-73
3. Кукалець О. Є., Вплив економічних чинників на формування образу КНР в Європі // Політичне життя. – 2019, №3. - С. 114-121
4. Літвін Л. А. Сучасні геополітичні концепції: висновки для України // Політичне життя. – 2019, №4. - С. 109-115
5. Майніна М. С. Асоціація Україна-ЄС: політичні загрози та економічні можливості // Політичне життя. – 2019, №4. - С. 116-122.

6. Перепелиця Н. О. Побудова сильної держави в концепції Френсіса Фукуями // Політичне життя. - 2019, №3. - С. 44-49
7. Попков, В. (2020). СВІТ-СИСТЕМНА ТЕОРІЯ ВАЛЛЕРСТАЙНА І ДОЛЯ СИСТЕМОЇ АЛЬТЕРНАТИВИ. Міжнародні та політичні дослідження, (33), 52–67. <https://doi.org/10.18524/2707-5206.2020.33.208020>
8. 3. Попков, V., Azaiev Dj. Counter-systemic trends in the modern political history. // EUROPEAN POLITICAL AND LAW DISCOURSE (ISSN 2336-5439, e-ISSN 2336-5447) , V. 6, 2020/
9. Попков, V., Azaiev Dj. The War and the World-system Fate. Modern interpretation of Immanuel Wallerstein. // Inter Polis. Міжнародні та політичні дослідження. Випуск 35. 2022.
10. США і світ ХХІ століття (Колективна монографія) //авт. кол. : Пахомов Ю.М., Коваль І.М., Шергін С.О. та ін. - К.: Центр вільної преси, 2013. - 620 с.
11. Тихоненко І. В. Цифрова дипломатія як інструмент зовнішньої політики США у ХХІ столітті // Політичне життя. - 2019, №1. - С. 85-90.
12. Фісун О.А. Глобальна історія в контексті сучасних теорій геоісторичних змін / Фісун О.А., Крисенко О.В. // Вісник Харківського національного університету імені Каразіна „Питання політології”. – Харків, 2004. – № 643. – 232 с.

15. Електронні інформаційні ресурси

<http://irows.ucr.edu/>

<https://web.archive.org/web/20051029101900/http://jwsr.ucr.edu/index.php>

<http://wsarch.ucr.edu/>

Christopher Chase-Dunn and Bruce Lerro. Social Change: Globalization from the Stone Age to the Present // Paradigm Publishers

<http://www.paradigmpublishers.com/Books/BookDetail.aspx?productID=364458>

Platt J. Immanuel Wallerstein [Electronic resource] / J. Platt // International Sociological Association. - Access mode : <http://www.isasociology.org/about/presidents/isa-president-immanuel-wallerstein.htm>.